

Hľadanie ekvivalentnosti VI.

(Hľadanie ekvivalentností VI., GUZI Ľubomír – CHOVANEC Marek (eds.):

HLADANIE EKVIVALENTNOSTI VI. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove 2013)

Nikoleta Mertová, IRUS FF PU Prešov, nikoleta.mertova@unipo.sk

Konferencia Katedry rusistiky a translatológie IRUS Filozofickej fakulty v Prešove pod názvom *Hľadanie ekvivalentnosti* sa tradične koná každé dva roky a počnúc rokom 2002 predstavuje jednu z najprínosnejších vedeckých podujatí v rámci prešovského rusistického priestoru. Zborník vedeckých príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie *Hľadanie ekvivalentností VI.*, ktorá sa konala v dňoch 12. – 14. septembra 2012 na poli KRAT IRUS FF PU v Prešove, je vydávaný pod redakčnou záštitou Prof. PhDr. Jozefa Sipka, PhD. v rámci projektu VEGA 1/0610/11 – 2011/2013 pod názvom *Precedentné fenomény ako jazykové kódy etnokultúry*. Publikácia pozostáva zo 46 príspevkov, pričom vedecko-výskumný fundament v nej prezentovaný sa opiera v značnej miere o súčasné jazykové, kultúrne, translatologické a literárno-vedné trendy, ktoré významne dopĺňajú súčasný vedecký priestor. Vedecká autorská matrica vznikla na dlhodobej a kontinuálnej kooperácii viacerých jazykovedných ústavov a katedier (Katedry FF PU Prešov, UKF Nitra, UK Bratislava, LNU I. Franka Ľvov Ukrajina, KFU Kazaň, BŠU Belgorod atď.). Súčasný lingvokulturologický výskum a etnokultúrnu bázu súčasných výskumných tendencií prezentuje hneď niekoľko autorov. J. Sipko v stati pod názvom *В поисках ценностей посредством прецедентных имен* prezentuje konkrétne precedentné mená v americkej, ruskej a slovenskej etnokultúre a N. F. Alefirenko v rámci svojho príspevku *«Живое» слово в тексте и дискурсе в свете лингвистического постмодернизма* analyzuje dynamickú pozíciu živého slova v texte, diskurze a kontexte. Podnecujúcim je príspevok M. Blaha *Языковые формы политической корректности (на материале русских и словацких СМИ)* o podstate politickej korektnosti, pričom si kladie otázku, či je ako taká sprievodným znakom modernizácie jazyka a akým spôsobom zasahuje do komunikácie a korekcie jazyka? Ľ. Guzi prostredníctvom svojho príspevku *Прецедентные явления советского периода в современном русском языке* dôkladne rozpracováva prehľad tak teoretickej ako aj praktickej bázy súčasného výskumu metaforizácie, fónových poznatkov a precedentnosti ako fundamentálnych elementov mentálno – nacionálneho koloritu. Problematika precedentných fenoménov ako jedného z najvýznamnejších mechanizmov konštruovania komunikatívneho priestoru detského folklóru je detailne rozpracovaná v práci I. A. Švedovej *Современный детский фольклор через призму прецедентных феноменов*. Precedentnosť ako kategória je sférou záujmu A. A. Vasil'jevovej a B. Oželovej v príspevku *Прецедентные феномены в языке архитектурного дискурса: ассоциативные и смысловые аспекты исследования*, D. Antoňákovovej *Прецедентные имена в составе фразеологических единиц и паремий*, spoluautoriek O. Humennej a O. Lazorovej *Відтворення прецедентних феноменів в українсько-словацьких художніх перекладах (Р. Іваничук «Черлене вино» / R. Ivanušik Krvavé víno)*, M. Chovanca *К вопросу о прецедентности аббревиатур современного русского языка*, E. A. Železnákovovej a I. P. Lysakovovej *Прецедентные высказывания на занятиях по русскому языку как неродному в полиэтнической школе (на примере языка газеты)*, M. Charlamovovej *Молитва как прецедентный феномен в народной речи среднего приуртышья* a O. V. Rudej *Прецедентные феномены в медицинском тексте* a mnohých ďalších. Radi by sme uviedli do pozornosti príspevok M. Čižmárovej pod názvom *Športová terminológia ako prostriedok medzikultúrnej komunikácie*, ktorý autorka profiluje

skrz potrebu nositeľa jazyka *porozumieť* v rámci jeho rozvíjajúcej sa medzikultúrnej kompetencie. Kategória intertextovosti je detailne rozpracovaná v príspevku J.Galla pod názvom *K problematike intertextovosti textu*. V oblasti lexikografie predstavujú bohatý materiál práce A. Charciareka *В поисках новых типов двуязычных словарей*, L. Millej *Назви свійських птахів*, spoluautoriek E.Charfaoui a J.Opalkovej *Dynamika v odbornej лексикографічній практиці* a v problematike sémantickej a jazykovej ekvivalentnosti štúdie N. Hanudelovej a A.Краева *Семантическая эквивалентность терминологического аппарата музыкального искусства (на материале русского, украинского, словацкого, французского языков)* a mnohých ďalších. Translatologická problematika a špecifiká jej aplikácie z aspektu lingvodidaktiky je prezentovaná v štúdiách N.V. Tilňakovej *Проблема формування професійної мовленнєвої компетенції студентів нефілологічних спеціальностей у науковому полі лінгводидактики* a D.Sabolovej *К сопоставительному изучению специальных терминов*. Rada by som uviedla do pozornosti nepochybne brilantné štúdie literárnovedného charakteru V. Žemberovej *Medzi tradíciou a postmodernou v ruskej próze a Достреdivost' ako kompozičná rola postavy*, pričom v poslednej spomínanej profiluje ontológiu iniciačného románu prostredníctvom hĺbkovej analýzy diela Vladimira Sorokina *Deň opričníka*. Literárny priestor ako taký je bez pochyb jedným z najbohatších pre genézu precedentných fenoménov a práve autorka Z.Malinovská štúdie *Rodinný román ako precedentný феномен родového розprávania* si kladie otázku, „... či možno tzv. rodové rozprávanie (récit de filiation) považovať za aktuálny ekvivalent tzv. rodinného románu, a ten, vice versa, za precedentný феномен charakterizujúci románovú situáciu vo Francúzsku v druhej polovici devätnásteho a v prvých dekádach dvadsiateho storočia.“ J.Drengubiak v stati *Зображення упадку родини в романах Річарда Міллета* podrobuje hĺbkovej komparácii dva významné romány R.Milleta, kde ako tvrdí, je zreteľným príznakom ich ekvivalentnosti práve „úpadok tradičných hodnôt“. Významnú axiologickú rovinu naberá literárnovedná analýza I.Slivkovej o fundamentálnych komponentoch v poézii L.Draňko-Majsiuka v jej príspevku pod názvom *Образность в поэзии Леониды Драňко-Майсиука*. Nepochybne prínosné pre kardinálnu tému zborníka sú práce E.A.Žindejevovej *Ассертивный компонент презумпции как механизм создания абсурдности в романе В. О. Пелевина «Священная книга оборотня»*, O.V. Lovsovej *Московский раек как прецедентный феномен в романе Е.Клюева «АНДЕРМАНИИ ШТУК»* a D.Tellingera *Значение творчества И.А. Гончарова в развитии русской литературы*. Zborník je rozhodne tematicky a ideovo interesantný, plejáda jeho autorov skutočne bohatá a je priamym dokladom toho, že lingvokulturoológia ako veda, metóda a tendencia žije nielen v texte, ale je predovšetkým odrazom živého autorského ponímania ako súčasť komplexného nacionálneho charakteru.